

darski polom, ter še le potem nasvetuje pomočko, kako v okom priti hudim nasledkom in zabraniti v prihodnje enake vzroke. — To je edino pametno in ljudstvu na korist, ne pa na vrat na nos dovoljevati in borzi v žrelo metati milijone iz ljudskega žepa.

In kako se vede nam nasprotna nemškutar-ska stranka, na kateri sta Seidl in Brandstätter? Ona ima pod vodstvom dra. Herbst v odboru, ki pretresuje postavbo gledé 80 milijonov, večino, in glej, že v prvi odborovi seji sprejela je predlog, da se glasuje za državno pomoč! Edini grof Hohenwart je v odboru nasprotno glasoval. Brestel, nekdanji finančni minister, je samo proti temu bil, da se borzi na noge pomaga, češ, da po njegovi misli ni pomočka, ki bi zamogel odstraniti borzino denarno stisko, da se k večjemu le pomagati da trgovini in obrtniji — po naših mislih pa po drugem potu, ne po novem državnem posojilu. Dr. Herbst, duša ustavakov in mešetar sedanje vlade, je pa v odboru naravnoč rekel, da sicer navadno za take denarne stiske državna pomoč ni, da jo pa zdaj vendar zagovarja, ker si tu lastna moč ne more pomagati. — Tako se je potem odbor z vsemi — proti enemu glasu — za državno pomoč izrekel, in menda bo tudi nemško-ustavaška večina zbornice za to glasovala in s tem — nov davek državljanom na glavo nakopala!

In tako gre že 12 let sem. Po umetni volilni postavi imajo nemški liberalci večino; ta večina je kriva premnogih nepotrebnih davščin, je zakrivila denarni polom, ker je s slepar-skimi akcijami politiko delala in svoje privržence odškodovala, — zdaj jo pa še slovenski nemškutarji pri volitvah podpirajo, ter pošiljajo v državni zbor Seidlna, Brandstätterja, (skoro so še Schniderschitzza zadeli!) Schafferja, Suppana itd.! — Nes pametnim Slovencem, ki take ljudi volijo, pač že veljajo besede: „Kogar Bog pogubiti hoče, ga — zaslepi“.

Cerkvene zadeve.

Družba duhovnikov v medsebojno pomoč.

C. kr. namestnija je potrdila z odlokom od dne 6. t. m. pravila „družbe duhovnikov Lavantinske škofije v medsebojno pomoč“, kakor so se zadnje spomlad vsem duhovnikom na ogled poslala.

Oglasilo se je dosihmal blizo 280 deležnikov, do katerih se ravnokar vabila k občenemu zboru razpošiljajo, ki se bode obhajal 27. t. m. ob 10. uri predpoldne v kn.-škof. pisarnici, in pri katerem se bode volil društveni odbor, da se bode zamoglo nemudoma društveno delovanje začeti. Vplačane ustanovnine je že dosihmal blizo 700 fl.

Gospodarske stvari.

Kako se je rabota in desetina odpravila?

(Konec.)

Nadaljujmo, kako se je z zemsko odvezo dalje godilo. Sklep, kterega je 31. avgusta 1848 državni zbor zavoljo te reči storil, potrdil je kmalu potem cesar Ferdinand z najvišim patentom od 7. sept. 1848.

Ta 7. sept. 1848 je tedaj imenitni god za vse kmetstvo avstrijskega cesarstva, pa ne morebiti v tem pomenu, kakoršnega mu dajejo Nemci in nemčurji, ki hočejo iz tega dne cekine za svojo nemčurijo kovati, in ki so letos, ko je 25letni god te odveze bil, samo Kudliča slavili, na premilostljivega cesarja Ferdinanda pa čisto pozabili, ampak zato je dan 7. septembra 1848 tako imeniten, ker je kmet prost, svoboden, rešen tuje tlake, samolasten gospodar svojega posestva postal. Zares zlate besede je cesar izustil v tem patentu, ki obsega ednajst točk (pункtov), v kterih je povedano, kako se ima „odveza“ izvršiti. Posebno lepo in jasno se glasite prva in druga točka: „Podložnost in zaveza med gruntnimi gosposkami in podložnimi ste z vsemi postavami, ki to zavezo zadevajo, nehale.“ — „Grunt ali zemljišče je vseh dolžnosti odvezano; vsi razložki med gospodskimi in kmečkimi zemljišči imajo nehati.“

Ta cesarski, nepreklicani in nepreklicni patent je potem gosposka 15. sept. 1848 še v posebnem „razglasu na ljudstvo po deželi“ razglasila in med ljudi bolj razširila, da bi vsak na lastne oči vidil, da je to resnica, kar je cesar obečal, in da bi se sleparjem in šuntarjem usta zamašila. Kajti hudobni ljudje, kterim za drugo ni kakor za nemir, in ki imajo veselje, če koga črez nos obrijejo, so ljudi šuntali in jim rekali, da to vse ni res itd. Temu je gosposka s tem nasproti delala, da je cesarsko besedo in novo postavbo kolikor le mogoče razširjala in razglašala.

In prav je imela. Še zdaj naši nasprotniki — nemškutarji in liberalni Slovenci — nevedne ljudi s tlako in desetino plašijo proti konservativnim kandidatom. Človek, ki to bere in čuje, pa sam o tem skušnje nima, ne more skoro verjeti, da se še zdaj, 25 let po tem patentu, in ko se je že toliko milijonov ljudi čisto do krajcarja odkupilo, morejo ljudi najti, ki kaj takega verjamejo! Vselej, kader so volitve, prikažejo se taki sleparji. Kmetje! spametujte se enkrat in pokažite takim ljudem, ki vas dražijo in za norce imajo, ravni pot!

Da pa bodo trdoglavi ljudje v odvezo bolj verovali, naj jim povemo, da cesar Ferdinand, čeravno je iz Dunaja bil moral v Olomuc zbežati, svojih besed nikdar ni preklical, ampak v posebnem pismu iz Olomuca 15. okt. 1848 te-le imenitne besede svojim narodom pisal: „Kmetje